

שכן פדיון הבן הוא חמשה סלעים ככתוב בתורה, וכל סלע הוא ארבעה דינרין, נמצא שחמשה סלעים הם עשרים דינרים.

ובאה מצוה זו לכפר על מכירת יוסף שנעשתה תמורת עשרים דינרים.⁽³⁸⁾

רבי פנחס בשם רבי לוי אמר: לפי שמכרו השבטים את יוסף שהוא בכורה של רחל בעשרים דינרי כסף ונמצא שנפל לכל אחד ואחד מהם טבעה [שקל] שהוא שני דינרין, שהרי עשרה אחים השתתפו במכירתו של יוסף [מלבד בנימין], לפיכך יהיה כל אחד ואחד מישראל נותן שקלו טבעה — שקל חול, שהוא מחצית השקל של קודש, לכפר על מכירת יוסף.

הלכה ד מתניתין:

א. המכנס ואוסף מעות ואמר "הרי אלו 1-ב לתרומת מחצית השקל", ומצא שהיו יותר משיעור מחצית השקל, הרי "מותר השקלים" חולין. כיון שלא נתכון להקדיש אלא הנצרך לתרומת מחצית השקל [וסתמה המשנה כדעת בית הלל, לעיל הלכה ג].

ב. מותר מעות מהמעות שייחד לצורך קניית עשירית האיפה למנחה. והיינו, שנותרו בידו לאחר שקנה מנחה [ובגמרא יתבאר באיזו מנחה מדובר].

לפיכך יתנו "מחצית" השקל לכפר על נפשותיהם.

וחד אמר: לפי שחטאו ישראל בעגל בשש שעות ביום — יתנו מחצית השקל, דעבד שיתא גרמסין. ששוויו של שקל הוא שש מעות.

ולדידה עיקר הקפידא דקרא הוא על מטבע שיש בו מספר שש לכפר על חטאם שחטאו בשש שעות.

רבי יהושע בי רבי נחמיה בשם רבי יוחנן בן זכאי אמר: הא דבעינן ליתן מחצית השקל, הוא לפי שעברו על עשרת הדברות בכך שעבדו לעגל, שהוזהרו עליו בעשרת הדברות.

לפיכך יהיה נותן כל אחד ואחד מחצית השקל שהוא עשרה גרה.

שקל הוא עשרים גרה, כדכתיב בקרא "עשרים גרה השקל". נמצא, שחצי שקל הוא עשרה גרה.

רבי ברכיה אמר רבי לוי בשם רבי שמעון בן לקיש: לפי שמכרו השבטים את יוסף אחיהם שהוא בכורה של רחל, בעשרים כסף [כסף היינו דינר], לפיכך יהיה כל אחד ואחד פודה את בנו בכורו בעשרים כסף דינר.

קאי על מצוות השקלים, ולא לענין צדקה כפירוש התקלין הדתין.

38. הקשה השיירי קרבן, כיון שמצות מחצית השקל היא לכפר חטא העגל או מכירת יוסף, אם כן בני יוסף ובנימין לא ישקלו, שהרי אין להם

שבאותו מקום זכר למחצית השקל. ויש ליתן שלשה חצאים, לפי שבהפרשת שקלים נאמר שלש פעמים "תרומה".

ובבאור הגר"א שם ציין כמקור לדין זה את הגמרא כאן, שצריך אדם לשלש שקלו שלשה פעמים בשנה. ונראה מדבריו שלמד שמימרא זו

מצרפין שקלים—5

1-1

נא

1-1

קרבנות של נזירים עניים, שאין להם מעות כדי להביא קרבן משלהם, ונותרו מהמעות ההן בידו, יתן את המותר לקרבנות נזירים אחרים.

ח. מותר מעות שהפריש הנזיר עצמו לצורך קרבנותיו, ילך לעולת נדבה, שמקריבין כשהמזבח בטל מקרבנות.

גמרא:

אמר רבי יוסי: עד דאנא תמן, כשהייתי שם, בבבל, קודם שעליתי לארץ ישראל, שמעית את קל [קול] רבי יהודה, כאשר שאיל שאלה זו לפני שמואל:

מי שהפריש שקלו לנדבת השקלים לבית המקדש ומת — מה יעשו בשקלו?

אמר ליה שמואל: יפלו לנדבה.

הרי חזינן שגם שמואל סבר דמותר השקלים הואיל והוו קדשי קדשים לכך יפלו לנדבה.

וגם רבי אלעזר סבר כן.

דאיתמר: כהן גדול שהפריש מעות לקנות מהן סולת למנחת חביתין [שהיה מביא בבוקר ובערב, והיתה באה מעשרון סולת, מחולק לשניים, והיה מקריב חצי עשרון בבוקר וחצי בערב].

אם הפריש מעות, ואחר שקנה את הסולת נותרו מעות בידו, נחלקו אמוראים מה יעשה במותר עשירית האיפה שלו:

וכן מותר מעות מהמעות שייחד לצורך קניית קני זבין או קני זבות וקני יולדות. שהזב והזבה והיולדת העניה דינם להביא שתי תורים או שני בני יונה, אחד לחטאת ואחד לעולה, והן נקראין קן, ואם קנה מהמעות קן ונותרו בידו מעות מהמעות הללו.

וכן מותר המעות ממה שייחד החוטא לקניית חטאות ואשמות.

כל אלה דין מותרן — שהוא הולך לנדבה. היינו, לקנות בו עולות שמקריבין אותן בזמן שהמזבח עומד בטל מקרבנות.

זה הכלל: כל דבר שהוא בא לשם חטא ולשם אשמה — מותרן נדבה. והוא נלמד מקרא לקמן סוף פרק ו, שמותר חטאת משתנה לנדבה.

ג. מותר מעות שהפריש לקנות בהן עולה, דינו שהוא הולך לעולה, שיביא בהן הוא עצמו עולה אחרת.

ד. מותר מעות שהפריש לקנות בהן קרבן מנחה, דינו שהוא הולך למנחה, שיביא בהן מנחה אחרת.

ה. מותר מעות שהפריש לקנות בהן שלמים, דינו שהוא הולך לשלמים, שיביא בהן בהמה נוספת לקרבן שלמים.

ו. מותר מעות שהפריש לקנות בהן קרבן חפפה, הולך לשלמים, שיביא בהן קרבן שלמים.

ז. מותר מעות שהפריש אדם לצורך לצורך

יונה — והביא את קרבנו אשר חטא עשירית האיפה סולת לחטאת.”.

ואם נותר מן המעות שהפריש לקניית עשירית האיפה יביאו מן הנותר עולות לנדבה. ולעולם מותר עשירית האיפה של כהן גדול ילך לים המלח, וכדברי רבי יוחנן.⁽³⁹⁾

המקדיש כבש לשם פסח שלא בזמן הפסח, אלא בשאר ימות השנה, מקריבו קרבן שלמים. וילפינן לה מקרא.

והגמרא מפרשת את המקור לכך:

רבי יוסי אמר: על דא, על דבר זה, עליל חלק אבא בר בא, שהוא אבוא דשמואל, דאינון בכבניי בבל אמרין [שהם אמרו]: מניין שהפסח שמקריבו שלא בזמנו משתנה לשם שלמים?

תלמוד לומר: "ואם מן הצאן קרבנו — לזבח שלמים לה".

ודרשינן: כל דבר שהוא בא מן הצאן, כגון קרבן פסח, הרי הוא בא וקרב לשם שלמים. והרי אם יקריב קרבן פסח [הבא מן הצאן] בערב פסח לשם שלמים, הוא יהיה פסול.

ומכאן, שהפסוק בא להשמיענו שקרבן פסח שבא להקריבו בשאר ימות השנה חייב להקריבו לשם שלמים, שזהו הכשרו ליקרב שלא בזמנו.

רבי יוחנן אמר: יוליכם לים המלח, ואסור ליהנות מהן ואם נהנה אינו מביא קרבן מעילה.

רבי אלעזר אומר: יפלו לנדבה. הרי שגם הוא סובר שהנותר ממה שהופרש לקדשי קדשים ילך לנדבה.

ומקשינן: נימא מתניתא משנתנו פליגא על רבי יוחנן.

דאיתא במשנה: מותר שקלים — חולין. מותר עשירית האיפה, וכן מותר קני זבים וקני זבות, וכן מותר קני יולדות וחטאות ואשמות — מותרן נדבה. והבינה הגמרא שמותר עשירית האיפה הינו מותר קרבן מנחה שמביא הכהן הגדול בכל יום.

ואם כן, מפורש במשנה שדינו לנדבה ולא ילך לים המלח, ולא כמו שאמר רבי יוחנן?

מה עבר לה רבי יוחנן, מה יעשה לקושיא זו? [והגר"א אינו גורס מילים אלו].

ומשנינן: פתר לה [יתרץ ויפרש], שכוונת המשנה לדין מותר עשירית האיפה של מנחת חוטא של ישראל.

והיינו, מי שחטא בשבועת שקר, או שנכנס למקדש בטומאה, שצריך להביא כבשה לחטאת. ואם לא תשיג ידו, מביא שני תורים או שני בני יונה.

”ואם לא תשיג ידו לשני תורים או שני בני

השבטים, נקבע שיעור זה לכל ישראל.

39. ברש"י מנחות דף קא א ד"ה ומותר דמנחת חוטא, כתב שמותרו אזיל לנדבה לעולה לקיח

ותירץ, דודאי כולן חייבין לשקול כדי שיהיה להם חלק בקרבנות ציבור. וטעמים אלו נאמרו לבאר מדוע נקבע שיעור זה של "מחצית השקל". ואחר שיש טעם לשעור זה אצל רוב

ועל זה **היתיבון** [הקשה עליהם] רבי יוסי: מנין שהפסוק מדבר בכבש שהפרישו לשם קרבן פסח? דלמא ב"מותר עולה" מיירי קרא.

שהרי גם **עולה** באה מן **הצאן**. וקא משמע לן קרא שאם הפריש כבש לעולתו, ונאבד, והפריש תחתיו כבש אחר, ונמצא הכבש הראשון, יקריב אחד מהם לשם עולה והשני נעשה "מותר עולה", ויקריבנו לשם שלמים? ומשנינן: אמר קרא "ואם מן הצאן". ומשמע דמיירי בדבר שאינו בא אלא מן הצאן, והיינו קרבן פסח, שאינו בא אלא מן הכבשים והעזים. **יצאת עולה, שהיא באה אפילו מן הבקר**.

היתיבון [עוד הקשה להם]: דלמא במותר אשם מיירי קרא. שהרי גם **אשם** אינו בא מן הבקר אלא מן הצאן.

אמר רבי בון בר כהנא: אמר קרא "מן הצאן", ומשמע דבר שהוא בא מכל הצאן, כגון פסח הבא הן מן הכבשים והן מן העזים. **יצא אשם, שאינו בא אלא מן הכבשים** [גירסת הגר"א] **בלבד**, ואינו בא מן העזים.

ומקשינן: כיצד אתה למד מתיבת "מן"

דמיירי קרא בכל הצאן, שזהו היפך מה שנוהגים לדרוש.

שהרי **בכל אתר את אמר** [אתה אומר] דהיכי דכתיב "מן" כוונת הכתוב היא **למעט** [כגון]: "מן הבקר", ולא כל הבקר — להוציא רובע ונרבע]. ואילו כאן **אתה אומר** שכוונת הכתוב "מן הצאן" הוא **לרבות** דבר הבא מכל הצאן, ולא מחלק מהצאן!?

אמר רבי מנא: הכי נמי ילפינן מהכתוב "מן הצאן" **למעט**.

והמיעוט הוא, שקרבן פסח אינו בא מכבש בן שתי שנים.

ועוד **מיעוט**, שקרבן פסח אינו בא נקיבה.

והכי דרשינן להאי קרא: "מן" הוי מיעוטא, שלא יביא נקיבה, ולא בן שתי שנים. ו"צאן" הוי דבר הכולל את הצאן כולו, בין כבשים בין עזים. וקא משמע לן דקרא לא מיירי באשם.

היתיבון [הקשה עוד]: מדוע דרשת פסוק זה ללמד שהפסח משתנה לשם שלמים? והלא יש לך לדרוש מקרא אחר שהפסח משתנה לשם עולה.

המזבח.

אולם הרמב"ם בהלכות פסולי המוקדשין פרק ה הלכה ח כתב שמותרו אזיל למנחת נדבה, ולא לעולה.

ובחידושי מרן רי"ז הלוי שם תמה: הרי יסוד הדבר שמנחת חוטא מותרת לנדבה הוא משום שהיא קרויה חטאת ודין מותרת כמותר חטאת. ומותר החטאת אזיל לעולה לקיץ המזבח,

ומהיכי תיתי נימא שיקריב ממותר מנחת חוטא מנחת נדבה, מה שלא מצינו בשום מקום. וחדש הגר"ז, שבדין מותר חטאת לנדבה נתחדשו שתי הלכות:

א. מהלכה למשה מסיני נלמד כי מותר חטאת לנדבה. ובהלכה זו לא נתפרש לאיזו נדבה ילך מותר זה.

ב. ועוד נלמד ממדרש שדרש יהוידע הכהן

שהקדיש לשם פסח שלא בזמנו משתנה וקרב לשם שלמים, אלא אם כן שחטו לשם שלמים. אבל אם שחטו לשם עולה הרי זה פסול.

ואילו אני אומר: אפילו שחטו אותו לשם עולה, הרי הוא קרב לשלמים.

אמר רבי אילא: היינו טעמא דרבי יוחנן שאפילו שחט את הפסח לשם עולה הרי זה קרב לשלמים, משום דדריש לקרא הכי:

כתיב "אם מן הצאן קרבנו — לזבח שלמים". ומכאן דרשינן שדבר הבא מן הצאן, דהיינו פסח, משתנה להיות קרב לשלמים.

והיה הכתוב יכול לומר "לשלמים" בלבד, ומדכתיב "לזבח שלמים" דרשינן: כל קרבן פסח שהוא קרב שלא בזמנו לשום זבח כל שהוא — הרי הוא קרב ובא שלמים.

הסוגיא דלהלן מתבארת על פי פירוש הקהילות יעקב במסכת זבחים סימן כ"ד.

א. שנינו במסכת זבחים פרק א משנה א: כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן, ששחטן לשם קרבן אחר, הרי הם כשרים. חוץ מן הפסח והחטאת, שאם שחטן שלא לשמן הרי הם פסולים.

ב. פסח, שאמרנו שאם שחטו שלא לשמו הרי הוא פסול, הוא דווקא כששחטו בזמנו

דכתיב "ואם מן הצאן קרבנו, מן הכבשים או מן העזים, לעולה".

אמור מעתה: מותר הפסח ובא וקרב קרבן עולה.

ונדרוש כך: כל הבא מן הכבשים או מן העזים — משתנה ובא לעולה!

אמר רבי אבון: כיון שיש לך ללמוד מפסוק אחד שהפסח משתנה לשלמים, ויש לך ללמוד מפסוק אחר שהוא משתנה לעולה. מסתבר שילפינן שהוא משתנה לשלמים, היות ומשנין דבר שהוא עומד לאכילה, דהיינו פסח, לדבר שהוא עומד לאכילה, דהיינו שלמים.

ואין משנין דבר שהוא עומד לאכילה לדבר שאינו עומד לאכילה אלא להקטרה, דהיינו עולה.

ועוד אמר רבי יוסי בר רבי בון: פסח ושלמים קדשים קלים הם, ועולה קדשי קדשים היא.

וסברא היא דמשנין קדשים קלים לשם קדשים קלים, ואין משנין קדשים קלים לשם קדשי קדשים.

רבי יוחנן אמר: על דא [על דבר זה] שאמרו בני בבלי, אמר רבי חנינא, חלק עליהם.

דאינון אמרין [שהם אמרו]: אין חכבש

דמותרה לנדבה, אך לא נאמרה בה ההלכה הנלמדת ממדרש יהודיע הכהן דאזלא לעולה. כי זה נאמר רק על חטאת עצמה ולא על דבר הקרוי חטאת.

וזהו פירוש פסקו של הרמב"ם, שמותר מנחת

[לקמן פרק ו משנה ו], דכל מותר שהוא משום חטאת ומשום אשם אזיל לעולה. הבשר לשם, והעור לכהנים.

ומותר מנחת חוטא שאינו חטאת ממש אלא רק קרויה חטאת, נאמרה בה ההלכה הראשונה

בערב פסח. אבל אם שחטו שלא בזמנו לשם קרבן אחר הרי זה כשר, וקרב שלמים, וכדדרשינן לעיל מקרא.

ג. השוחט קרבן על מנת לאכול מבשרו לאחר הזמן הראוי לאכילתו, או על מנת לזרוק את דמו על גבי המזבח לאחר זמנו, הרי זה פיגול, ונפסל הקרבן, והאוכל מבשרו חייב כרת.

ד. במה דברים אמורים, כשקרב הקרבן כמצותו, ולא היה בו פסול אחר. אבל אם היה בו פסול אחר, כגון ששחט קרבן פסח או חטאת שלא לשמו, לא נתפגל הקרבן על ידי מחשבת הפיגול שחשב לאכול חוץ לזמנו. אלא רק הוי קרבן פסול גרידא, ולא חל בו שם "פיגול", ואין האוכלו חייב כרת.

ומסתפקת הגמרא: המקריב את הפסח שלא בזמנו לשם עולה, וחישב בו מחשבת פיגול, כגון שחשב לזרוק את דמו למחר — האם מושתנה הקרבן למחשבת פסול, או לא?

שהרי פסח שלא בזמנו אינו נפסל במחשבת שלא לשמה, ואין דינו כקרבן פסח בזמנו שנפסל במחשבת שלא לשמה.

וטעם הדבר, משום שקרבן הפסח שלא בזמנו, כשחישב להקריבו שלא לשמו, עקר בכך שם פסח ממנו, וממילא הוי דינו ככל קרבן, שאינו נפסל במחשבת שלא לשמו.

ומסתפקת עתה הגמרא, אם כששחט את קרבן הפסח שלא בזמנו לשם עולה, וחישב בו גם מחשבת פיגול, לזרוק את דמו למחר.

האם גם בזה הוי עקירה, ודינו כשאר קרבן שאינו נפסל במחשבת שלא לשמו.

או שאם חישב בשחיטתו מחשבת פסול של פיגול לא הוי עקירה, ודינו כפסח שהקריבו שלא לשמו, שהוא פסול.

ומקשינן: היך עבירא היכי דמי שחשב מחשבת פסול?

אם שחטה שלא לשם קרבן פסח, אלא לשם עולה, במחשבת פיגול על מנת לזרוק דמה למחר, אם כן מה נפקא מינה אם הוי מחשבה זו עקירה משם פסח או לא? והרי מכל מקום פסול הוא, כיון שחישב בו מחשבת פיגול!

ומשינינן: אמנם בין אם הוי "מחשבת פסול" עקירה, ובין אם לא הוי עקירה, אכן הקרבן פסול.

אך בכל זאת יש נפקא מינה:

האם נהיה הקרבן פיגול, וחייבין כרת על אכילתו, או שאינו מתפגל אלא רק נפסל, ואין חייבים כרת על אכילתו.

כי אין תימר [אם תאמר] ששם הקרבן מושתנה על ידי המחשבה שחישב להקריבו לשם עולה, למרות שחישב בו גם מחשבת פסול של פיגול, אם כן הוי עקירה, ואין דינו כקרבן פסח, והמחשבה שחשב בו להקריבו שלא לשמו לא פסלתו.

ואם כן, הוי כדין קרבן כשר שחשב עליו לזרוק דמו חוץ לזמנו והוי פיגול, והאוכל מבשרו חייב כרת.

אך אין תימר [אם תאמר] שאין שם הקרבן מושתנה על ידי מחשבה שחשב בו להקריבו שלא לשמו, כיון שחשב בו נמי מחשבת פסול של זריקת הדם חוץ לזמנו. אם כן,

אם כן, גם כאן, מכיון שאמר תחילה שהוא שוחט לשמו, ושוב אמר שהוא שוחט שלא לשמו — נעשה כשוחט בשתיקה, ואחר כך פירש שהוא שלא לשמו.

והוא כשר, לפי שמחשבת שלא לשמו מפקיעה ממה שחישב בתחילה לשמו.

אמר ליה: אם כן הוא, שאין חילוק בין השוחט בשתיקה, דאמרינן דסתמו לשמו של הפסח, ובין שוחט באמירת מפורשת שהוא לשם הפסח. ואפילו בזה אמרינן שמחשבת שלא לשמו שחשב בסוף השחיטה מפקיעה מידי מחשבת לשמו שחשב בתחילה, ומכשירתו.

אם כן, אפילו היכא דשחטו לקרבן הפסח, וחשב במשך כל השחיטה שהוא שוחט לשמו על מנת לזרוק דמו שלא לשמו, נמי נימא דאתי מחשבת שלא לשמו שחושב אחר כך בשעת הזריקה ומכשירתו. ויעשה כאילו משעה ראשונה כשוחטו לשמו ושלא לשמו, והוא כשר.

אמר רבי אבא מרי: ליכא ראייה לשוחט לשמו וזרק דמו שלא לשמו שהוא כשר, מדין השוחט בשתיקה וזרק דמו שלא לשמו [גירסת הגר"א].

כי מנא לך דהשוחט בשתיקה מתחילה ועד סוף כשר?

דלמא כיון שכל השחיטה שחט בשתיקה אמרינן סתמו לשמו שחט, והרי זה פסול.

נשאר דינו כדין קרבן פסח, שמחשבת שלא לשמה פוסלת בו. ושוב הוי כקרבן שקרב שלא כמצותו, שאין מחשבת פיגול מפגלתו, והוי רק קרבן פסול, אך אינו נעשה פיגול, והאוכל מברשו אינו בכרת.

הפסח שהקדישו לפני זמנו ושחטו לפני זמנו, אם שחטו לשם פסח הרי זה פסול, דפסח שלא בזמנו פסול הוא.

ואם שחטו לשם שלמים, דהיינו שלא לשמו, הרי זה כשר, שנעקר ממנו שם קרבן פסח וחל עליו שם שלמים, וכדאמרינן לעיל.

ומספקינן: השוחט את הפסח [שלא בזמנו] לשמו [שהיא מחשבת פסול] ושלא לשמו [שהיא מחשבת כשירה] בשאר ימות השנה, דהיינו שלא בזמנו — מהו?

האם אתי מחשבת "שלא לשמו" הכשירה ומוציאה מידי מחשבת "לשמו" הפוסלת, ומכשירה את הקרבן. או לא?

אמר רבי בון בר חייא בשם שמואל בר אבא: כשם שהשוחט את הפסח בשתיקה, ואחר כך, בהמשך השחיטה, אמר שהוא שוחט שלא לשמו, הרי זה כשר.

ואף שהשוחט בשתיקה את הפסח אמרינן כי סתמו לשמו הוא, וכאילו שחט במפורש לשם פסח, ואף על פי כן אם חשב אחר כך שלא לשמו הרי זה כשר, אלמא אתי מחשבת שלא לשמו ומפיק מידי סתמא הנחשב כלשמו.

אם נאמרה ההלכה השניה שמותר אזיל לעולה במנחת חוטא.

חוטא אזיל לנדבה אך אין מביאין ממנו לעולה אלא מנחת נדבה [ועיין שם עוד בחידושי הגרי"ו שביאר הנחלקו בזה אמוראים במנחות דף קח,

ולא דמי לשחט בשתיקה ואמר אחר כך שלא לשמו, דהתם באותה עבודה חישוב שלא לשמו.

אבל הכא בשחיטה גופה לא חישוב שלא לשמו אלא שחט בשתיקה, וכבר נפסל הקרבן, ולא יועיל מה שחישוב בעבודת הזריקה שלא לשמו להכשירו.

דין הנזיר שאחר ששלמו ימי נזירותו הוא מביא שלושה קרבנות: חטאת עולה ושלמים.

ואם כבר הקריב עולה ושלמים ועדיין לא הפריש בהמה לחטאתו, נמצא שהכסף הנותר מיועד לחטאת. ואם הביא לקרבן חטאת בהמה בחלק מהכסף, נחשב הנותר למותר חטאת.

אך אם הקריב חטאת תחילה ונשאר לו להביא שאר קרבנות, לא הוי הכסף הנותר לבטוף מותר חטאת, אלא מותר עולה או שלמים.

שנינו במשנה **מותר** מן המעות שהפריש הנזיר לצורך קרבנותיו יקריבו מהם קרבן **נדבה**:

א-ז ועל כן **רב חסדא אמר**: הדין שנאמר במשנה כי מותר נזיר לנדבה אמור דווקא באופן מסוים: **והוא שקריבה חטאתו בסוף**, שאז הוי הכסף הנותר "מותר חטאת", שדינו שהוא הולך לנדבה.

אבל אי קרבו שלמים בסוף — הוי הכסף מותר שלמים, ודין **מותרן**, שהם קרבין **שלמים**.

אמר רבי זעירא: אפילו קרבו שלמים **לבסוף**

ונותר כסף, דינן של המעות הנותרות שהולכין לנדבה.

לפי שהלכה למשה מסיני היא בהלכות נזיר, שתהיה **מותרה** הולכת וקריבה לעולות **נדבה**.

ומשנה היא במסכת נזיר פרק ד: האשה שנדרה בנזיר, והפר לה בעלה, ועתה אינה מביאה קרבנותיה, אם היו לה מעות שהפרישה לצורך קרבנותיה, ולא פירשה אלו לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים, דינם שיפלו לנדבה לעולות לקיץ המזבח.

ואף רב חסדא מודה בזה. אלא שנחלקו היכא שכבר אין בתוך המעות הללו דמי חטאת, וכנדון שכבר הקריב הנזיר חטאתו, אם גם באופן זה אמרינן דמותר מעות קרבנות הנזיר ילכו לנדבה.

ואיכא **מתניתא מסייעא לדין** לכאן, ואיכא **מתניתא מסייעא לדין** לכאן.

שנחלקו תנאים בברייתות אם מותר מעות הנזיר לאחר שאין בתוכם דמי חטאת האם ילכו לנדבה.

ומפרשת הגמרא: יש **מתניתא שמסייע לרבי זעירא**:

דתניא: המפריש מעות לנזירותו, ומת. והיו לו מעות סתומין, שלא פירש בהפרשתן אלו לקרבן זה ואלו לקרבן זה, יפלו לנדבה.

והברייתא מפרשת: **אלו הן מעות סתומין** שיפלו לנדבה? **כל שדמי חטאות** [לפי הגר"א] **מעורבין בהם**. שמתחילה כשהפריש, לא פירש אלו מעות ילכו לחטאת, וממילא דמי חטאת מעורבים בהן.